



עת"א 3396/03/15 - היועץ המשפטי לממשלה נגד יעקב אוזן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
עת"א 3396-03-15 היועץ המשפטי
לממשלה נ' אוזן(אסיר)
לפני כב' השופט יעקב שפסר,
שופטת זהבה בוסתן,
שופטת מיכל ברק נבו

העותר
נגד
המשיב
היועץ המשפטי לממשלה
יעקב אוזן (אסיר)

נוכחים:

ב"כ העותר, עו"ד דגנית גדות-כרמי (פרקליטות מחוז מרכז)

ב"כ המשיב, עו"ד דורין מנו

המשיב הובא באמצעות שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

1. ביום 26.2.15 החליטה ועדת השחרורים ברוב דעות וכנגד דעה חולקת על שחרורו של המשיב. העותר טוען כי החלטה לוקה בחוסר סבירות המצדיק התערבות ערכאה זו ולפיכך עותר לביטול החלטת השחרור.
2. המשיב שפוט לתקופת מאסר של שנתיים ושבועיים בגין עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, התפרצות לדירה, החזקת כלי פריצה והחזקת כלי נשק. מועד שחרורו המלא מהכלא הוא 5.10.15 ובניכוי מנהלי 24.8.15. יצוין כי המדובר במאסר רביעי אותו מרצה המשיב.



3. רקע הרשעתו של המשיב הוא אירוע מיום 22.9.13 עת קשר עם שלושה אחרים להתפרץ לדירת מגורים ולבצע גניבה. במסגרת הקשר הצטיידו המשיב והאחרים בכלי פריצה לאחר שביצעו סריקות במקום, פרצו המשיב והאחר לבית, פרצו לכספת שהיתה בו ונטלו מתוכה כסף במזומן, דרכונים, אקדח ומחסניות עם כדורים, מסמכים, תכשיטים, מטבעות, שיקים ועוד. בגזר הדין ציין בית המשפט כי העונש המוסכם אליו הגיעו הצדדים נראה לו מקל למדי.

4. לחובת המשיב 16 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, איומים, החזקת סמים לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית, זיוף, בריחה ממעצר, מעשה מגונה, תגרה, נהיגה ללא רשיון ועוד. במסגרת זו ריצה המשיב 3 מאסרים קודמים הראשון בשנת 1987 והשני משנת 1989 שניהם למשך שנתיים כל אחד, בגין עבירות רכוש וסמים. מאסר שלישי ריצה המשיב בשנת 2008 למשך 44 חודשים בגין 20 תיקים הנוגעים לעבירות רכוש והחזקת סמים. בכל אחד משלושת מאסריו הקודמים, זכה המשיב לשחרור מוקדם. ממאסרו האחרון שוחרר שחרור מוקדם לתוכנית שיקום במסגרת רש"א.

5. בהחלטתה קבעה הוועדה כי למעט עבירת משמעת לא היה המשיב מעורב בפעילות פלילית ולא צבר לחובתו דוחות מידע שלילי או חמ"נים של שב"ס, הוא היה בסבב חופשות ולקח חלק פעיל בפעילות שיקום, הדוח הסוציאלי המורחב מציין כי מדובר באסיר מאורגן ויציב היודע לקדם את מטרותיו ופונה לצוות במקרה הצורך. לאור העובדה כי מדובר במאסרו הרביעי ורקעו ההתמכרותי לסמים, הוסברה לו חשיבות הטיפול בעבורו והוא סיים קבוצת שינוי. עוד מציינת הוועדה כי הונחה בפניה תוכנית שיקום פרטית מטעם "התחלה חדשה" ומן הדוח עולה כי הוכנה לאסיר תוכנית לשילוב בתוכנית שיקום טיפולית. עם זאת, לא מצויין מי המדריך ומנהל הקבוצה, מהם כישוריו, מתי הקבוצה תתכנס, באיזה תדירות ולמשך כמה זמן, וכך גם בחוות הדעת של ד"ר שני באשר לטיפול הפרטני. תוכנית התעסוקה הניחה את דעתה של הוועדה ורש"א מצאה את האסיר מתאים לשיקום, אך נמנעה מלעשות כן בשל העדר יכולת קליטה ביחידה.

הוועדה מציינת כי דנה והתחבטה בשאלה האם לתת אמון במשיב כאשר ניתן בו אמון ב-3 פעמים קודמות והמשיב שב לסורו. הוועדה סבורה כי עובדת היותו מבוגר יותר עשויה להוות גורם ממתן. כמו כן, היה פער זמני גדול בין העבירות הקודמות לבין העבירה הנוכחית ואף כי עברו הפלילי של המשיב עשיר, תיקי המב"דים שנסגרו מעטים יחסית.

דעת המיעוט בוועדה סברה כי המשיב לא שכנע כי חל שינוי משמעותי בהתנהגותו. גם בעבר השתתף בתוכניות טיפוליות רבות, רציניות ומגוונות, ושיתף פעולה עם המטפלים אך בתום הטיפול חזר וביצע עבירות ועל כן אין לתת בו אמון בפעם הרביעית.

6. העותר טוען כי הוועדה לא נתנה את המשקל הראוי לכך כי מדובר במאסר רביעי ולא נתן משקל ראוי להרשעותיו המרובות, כמו גם לעובדה ששוחרר 3 פעמים שחרור מוקדם ואף בהיותו אסיר ברישיון ביצע עבירה בתקופת התנאי ורשיונו הופקע. מאסריו הקודמים של האסיר והאמון שנתנו בו הוועדות השונות לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות פחות משנתיים לאחר תום תקופת הרשיון והפיקוח של רש"א.

עוד טוען העותר, כי על אף שהאסיר סיים קבוצה לשינוי דפוסים בחודש פברואר 2014, מכלול הנתונים בעניינו כפי שבא לידי ביטוי בדוחות גורמי הטיפול ורש"א מצביעים שלא הוכיח שסיכוי שיקומו



גבוהים. מדוח רש"א מחודש ספטמבר 2014 עולה כי הוא מודה באופן כללי ופורמלי בלבד בעבירות, לא מביע נזקקות טיפולית ולא פנוי לטיפול. העותר סבור לא די בהשתתפות בקבוצה שינוי דפוסיים כדי להצביע על שינוי מהותי ואמיתי בעמדות המשיב כפי שהובעו אף בחודש ספטמבר 2014. עמדה זו נתמכת גם בהתרשמות יועצת רש"א מיום 8.2.15 לפיה המשיב אך החל בתהליך של התבוננות פנימית ולקחת אחריות.

באשר לסבב חופשות טוען העותר כי המשיב אינו מוגדר בסבב חופשות אלא עניינו נבחן קודם כל חופשה לגופה. אין בכך כדי ללמד על העדר מסוכנות ציבורית. שכן אין ללמוד מיציאה לחופשה קצרה על התנהלותו במסגרת שחרור מוקדם. גם באשר להתנהלותו במאסר מצוין העותר כי המשיב נידון משמעתית במהלך מאסרו דבר המצביע על כך שהמשיב אינו ראוי לשחרור.

העותר מדגיש כי המשיב שב לבצע עבירות פחות משנתיים לאחר שסיים תקופת רשיון בפיקוח רש"א אליה שוחרר ממאסרו השלישי (11.10.11). בדוחות רש"א השונים שהוגשו בעניינו אין כלל התייחסות לעובדה שהיה כבר בפיקוח רש"א ועם זאת חזר לבצע עבירות זמן קצר לאחר מכן וכן אין בתוכנית הפרטית שהוגשה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו.

7. המשיב עותר לדחיית העתירה, תמצית טיעוניו כי המדובר בהחלטה סבירה, ראויה ומאוזנת תוך שבאת כוחו של המשיב אשר טענה לפנינו בטוב טעם, הזכירה את ההלכה לפיה תפקיד בית המשפט מתמצה אך בסבירות ההחלטה ואינו מתערב בה אף אם הוא עצמו היה מחליט אחרת. עוד טוען המשיב כי אף שהמדובר במאסר רביעי אין בכך כדי למנוע שחרור מוקדם, אלא יש לבחון את עניינו הקונקרטי לצורך הבחינה הראויה. לדברי המשיב הרימו את כלל הנטל המוטלים עליו, דבר הבא לידי ביטוי בהתרשמות חיובית של גורמי הטיפול, יציאה לחופשות ועבודה במפעלים. מדובר במשיב שהיה מכור לסמים מרבית חייו וכשבשני מאסריו הראשונים לא עבר הליך טיפולי ואף לא תכנית פיקוח ולא היו לו איפוא את הכלים להתנהלות ולהתמודדות אותם קיבל רק מאוחר יותר. לדברי המשיב, בניגוד לעמדת המדינה, הרי שסיכויי שיקומו גבוהים ובענין זה מפנה באת כוחו לדוח עו"ס מיום 23.2.14 לאחר סיום קבוצת טפול, לחוות דעת השניה של נציגת רש"א בה עומדת היא על השוני שהתחולל בו כתוצאה מהפגישות ומזכירה כי המשיב עבר תוכניות טיפוליות וחינוכיות ועל כן ראוי הוא לשחרור זאת כמתואר בסעיף 1 להחלטת הוועדה ובדוחות החיוביים מטעם גורמי שב"ס.

8. לפי סעיף 3 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, אין לשחרר אסיר אלא אם שוכנעה הוועדה כי הוא ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור. אכן כטענת העותר מדובר באסיר אשר הורשע בעבירות חמורות ובבוא הוועדה ליתן דעתה אם להיענות לבקשת השחרור ואם לאו, עליה להתייחס למכלול נסיבות ושיקולים ביניהם לעבירה שבשלה נושא האסיר את עונשו, הנסיבות בהן נעבירה וחומרתה. בעניינו מדובר בעבירה חמורה. אין זה גם מאסרו האחרון של המשיב והוא נושא עבר מכביד ובכלל זה 3 תקופות מאסר קודמות של קרוב ל-8 שנות מאסר כולל. מכל שלוש מאסריו הקודמים שוחרר המשיב שחרור מוקדם ואף עבר הליך שיקומי בפיקוח רש"א אשר לא הרתיעו מלשוב ולבצע את העבירות דנן פחות משנתיים מתום תקופת השחרור על תנאי והפיקוח שעבר מצד רש"א.

מתקשים אנו להבין את החלטת הוועדה על רקע דוח רש"א אך מחודש ספטמבר 2014 לפיו מתקבל הרושם כי המשיב מודה באופן כללי ופורמלי בלבד בעבירות, לא מביע נזקקות טיפולית ולא פנוי לטיפול.



התרשמות יועצת רש"א עפ"י הדוח מיום 1.2.15 היא שהמשיב אך החל בתהליך של התבוננות פנימית ולקיחת אחריות. לא מצאנו גם פירוט בתוכנית "התחלה חדשה" לפרטים יסודיים והכרחיים, אם כי במהלך הדיון שבפנינו המציאה לנו באת כוח המשיב דוח משלים מטעם התחלה חדשה בחלק מעניינים אלה. גם הוועדה לא קיבלה מענה לשאלות אלה ועל אף זאת מצאה לנכון להורות על שחרורו של המשיב. כטענת העותר אף אנו לא מצאנו התייחסות בדוח רש"א ובהחלטת הוועדה לעובדת היותו של המשיב בפיקוח בעבר תחת רש"א וחזרתו לביצוע עבירות בתוך זמן קצר יחסית.

9. כידוע ערכאה זו אינה שמה עצמה במקום וועדת השחרורים אלא בוחנת את החלטותיה עפ"י אמות מידה מנהליות. עם זאת נראה לנו כי בענייננו לא הביאה הוועדה לידי ביטוי ראוי במניין שיקוליה, קודם החלטתה את שאלת מסוכנותו של המשיב באופן בלתי סביר המצדיק התערבותו.

10. משמדובר במשיב לו עבר מכביד, שוחרר בעבר 3 פעמים ושב לסורו בתוך פרק זמן קצר יחסית, זאת על אף שעבר לכאורה הליך שיקומי בפיקוח רש"א, ובהינתן הכלל כי שחרור מוקדם אינו זכות מוקנית ועל האסיר לשכנע כי ראוי הוא לו, לא נראה לנו כי די בתהליך ההתבוננות הפנימית ולקיחת האחריות בו החל המשיב כדי לשכנע בדבר העדר מסוכנות והיותו ראוי לשחרור מוקדם. אדרבא, נראה לנו כי התמונה הכוללת המצטיירת ממכלול הנסיבות מצביעה בהכרח על מסוכנות לא מבוטלת הנשקפת מהמשיב ובנסיבות אלה סבורים אנו כי יש יסוד של ממש להצדקת דעת המיעוט דווקא בוועדה, לפיה לא שיכנע המשיב כי חל שינוי משמעותי בהתנהלותו ולא ניתן בשלב זה ובפעם הרביעית לתת בו אמון כי לא יחזור לסורו פעם נוספת ולא יסכן את שלום הציבור ובטחונו.

11. החלטת הוועדה חורגת איפוא לדעתנו ממתחם הסבירות באופן המצדיק ביטולה וכך אנו מורים.

ניתן והודע היום י"ט אדר תשע"ה, 10/03/2015 במעמד הנוכחים.

מיקל ברק נבו, שופט

זהבה בוסתן, שופט

יעקב שפסר, שופט